

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINA BUGOJNO**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE
BUGOJNO ZA PERIOD 2026.-2028. GODINU**

Bugojno, juni 2025. godine

SADRŽAJ

1. Uvod.....	3
2. Smjernice ekonomske i fiskalne politike za period 2026-2028 godine	5
3. Srednjoročna makroekonomska prognoza i fiskalna strategija BiH	9
4. Makroekonomska analiza za FBiH, SBK i Općinu Bugojno.....	12
5. Projekcije prihoda SBK za period 2026-2028	17
6. Projekcije Budžeta Općine Bugojno za period 2026-2028	20
6.1 Projekcije prihoda i primitaka za period 2026-2028.....	20
6.2. Projekcije rashoda i izdataka po ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji za period 2026- 2028.....	24
7. Pregled programa aktivnosti budžetskog korisnika, Jedinstvenog organa uprave sa potrošačkim jedinicama, za period 2026-2028 godinu.....	29
8. Mjere i preporuke za upravljanje prihodima, primicima, rashodima i izdacima u budžetu Općine Bugojno.....	31

1. Uvod

U skladu sa Zakonom o Budžetima FBiH (Službene novine FBiH, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 28/20, 25a/22, 7/25) urađen je dokument okvirnog Budžeta Općine Bugojno (skraćeno: DOB) za period od 2026. do 2028. godine, koji služi kao polazna osnova za izradu Nacrta i Prijedloga Budžeta za 2026. godinu i koji sadrži projekcije Budžeta Općine Bugojno za 2026., 2027. i 2028. godinu. Dokument okvirnog budžeta (DOB) predstavlja kratkoročnu i srednjoročnu ekonomsku i fiskalnu prognozu za društveno-ekonomsko okruženje, a u okviru kojeg se projicira ekonomski i fiskalni položaj općine u trogodišnjem periodu. Smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnji period sa viših nivoa vlasti (BiH, FBiH i SBK) trebale bi biti objavljene prije početka mjeseca juna u tekućoj fiskalnoj godini, kako bi Organi uprave na lokalnom nivou (Općinski organi uprave) dobili pravovremeno informacije i statističke podatke koji su osnova za izradu Općinskog dokumenta okvirnog Budžeta za naredne tri godine. Zakonom o budžetima u FBiH („Sl. novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 28/20, 25a/22, 7/25), propisan je budžetski kalendar kojim su utvrđeni krajnji rokovi za svaku fazu budžetskog planiranja i kojim je predviđeno da DOB za naredne tri godine, kao jedinstven dokument, vlada odnosno općinski načelnik razmatra, usvoji i objavi na službenoj stranici Općine.

Teškoća za primjenu ovako definisanih zakonskih odredbi predstavljaju činjenice da su Zakonom o budžetima u FBiH definisane iste procedure i rokovi za pripremu budžetskih dokumenata za sve nivoe vlasti, stoga je potrebno u fazi pripreme navedenih dokumenata bazirati se na smjernicama ekonomske i fiskalne politike viših nivoa vlasti koje općine ne dobivaju u periodu pripreme svojih budžetskih dokumenata, odnosno činjenica je da smjernice za naredne tri godine sa viših nivoa vlasti (FBiH, SBK) uglavnom nisu dostupne u roku Općinskim organima uprave. Napominjemo da je u periodu od 2020. do 2023. godini zbog negativnog uticaja pandemije izazvane Corona virusom "COVID 19" nastala globalna ekonomska kriza praćena sa inflacijom (općim rastom cijena) i zbog toga očekuje se nastavak usporenog ekonomskog razvoja praćen sa visokom stopom inflacije u 2025. godini na svim nivoima vlasti BiH, što će negativno uticati na izvršenje budžeta. Zbog navedenih razloga, dokumenti okvirnih budžeta sa viših nivoa vlasti koji su trenutno dostupni i objavljeni u 2024. godine nisu u potpunosti relevantni i mogu se samo dijelom razmatrati prilikom projekcije Budžeta za naredne tri godine.

Imajući u vidu navedeno, izrada Dokumenta okvirnog Budžeta (DOB) općine Bugojno za period 2026.-2028. temelji se na slijedećim dokumentima/informacijama: 1) Procjenama i projekcijama prihoda Srednjobosanskog kantona i Općina SBK za period 2026.-2028. godine (dostavljeno Općini Bugojno od ministarstva finansija SBK, maj 2025), 2) Projekcijama prihoda od indirektnih poreza za razdoblje 2026.-2028. godine objavljenim od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje, 3) Izvještaju o izvršenju budžeta Općine Bugojno za 2024 godinu i za period 01.01.2025. do 31.03.2025. godine 4.) DOB FBiH za 2026-2028. god i DOB SBK za 2026-2028. god., 5.) Statističkim podacima objavljeni u Statističkom godišnjaku i mjesečnim statističkim pregledima Federacije Bosne i Hercegovine za 2024. i 2025. god. (Federalni zavod za statistiku, Sarajevo, 2025. godine), 6) Socioekonomskim pokazateljima po općinama u FBiH (Federalni zavod za programiranje, juni 2025), 7) Statistički podaci od Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (maj, 2025), 8) IMF World economic outlook 2024. (april, 2025), 9) Bilten Zavoda za zapošljavanje SBK (januar, 2025.). 10) Smjernicama ekonomske i fiskalne politike FBiH i SBK za razdoblje 2026-2028. (juni, 2025), 11) Dostavljenim informacijama Općinskih službi i korisnika tekućih i kapitalnih transfera po osnovu dostavljene instrukcije br.1 za izradu DOB-a za period 2026-2028. godinu.

***Napomena:** Statistički podaci od prethodno navedenih Zavoda, direkcija, ministarstava i drugih institucija uglavnom nisu ažurirani proteklih mjeseci 2025. godine tako da su se za makroekonomsku analizu dijelom koristili podaci i iz prethodne godine.*

Procjena prihoda, primitaka i rashoda i izdataka za Općinu Bugojno za period 2026.-2028. godine je dostavljena ministarstvu finansija SBK dana 13.06.2025. godine, koja je urađena na osnovu izvještaja o izvršenju budžeta Općine za 2024. godinu, izvještaja o izvršenju budžeta za period 01.01.-31.03.2025., izvršenja budžeta za period 01.01.-31.05.2025. godine kao i dostavljenim projekcijama poreznih prihoda od ministarstva finansija SBK za Općinu Bugojno. Važno je imati u vidu da DOB predstavlja osnovu za planiranje godišnjeg budžeta i nije limitirajući faktor planiranja prihoda i izdataka prilikom donošenja dokumenata Budžeta, ali treba predstavljati gornju granicu rashoda za trogodišnji period prilikom pripreme budžetskih dokumenata iako je, uzimajući u obzir trenutne okolnosti (ekonomska kriza i inflacija), gotovo nemoguće postići identične vrijednosti projiciranih DOB-om i nacrtom, odnosno prijedlogom budžeta.

2. Smjernice ekonomske i fiskalne politike za period 2026-2028 godine

Savremena makroekonomska politika sastoji se od kombinacije mjera iz više segmenata: ekonomske, monetarne, politike platnog bilansa, dohodaka, cijena, te fiskalne politike. Fiskalna politika se može definisati kao svjesna promjena prihoda i rashoda kojima je svrha ostvarivati makroekonomske ciljeve ekonomske politike, poput pune zaposlenosti, stabilnih cijena, zadovoljavajuće stope privrednog rasta i ostvarenja eksterne ravnoteže. Pod fiskalnom politikom podrazumijeva se ponajprije upravljanje budžetskim prihodima u svrhu finansiranja javnih rashoda. Cilj je postići ekonomski rast uz istovremeno visoku zaposlenost i nisku inflaciju, a isti je u potpunosti ostvariv jedino uz kombinaciju instrumenata fiskalne politike.

Svrha smjernica ekonomske i fiskalne politike je prvenstveno definisati smjer i ciljeve ekonomske i fiskalne politike, kao i visinu finansijskih planova budžetskih i vanbudžetskih korisnika, s fokusom na dalju provedbu fiskalne konsolidacije i politike smanjenja/ograničavanja javne potrošnje na svim nivoima vlasti u BiH. Smjernice trebaju da sadrže: Strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike, Osnovne makroekonomske pokazatelje, Osnovne pokazatelje ekonomske i fiskalne politike, pretpostavke društvenog i privrednog razvoja za fiskalnu i za slijedeće 2 godine, Procjenu prihoda budžeta i predviđene promjene javnog duga i strategiju upravljanja dugom. Cilj Smjernica jeste uputiti djelovanje federalnih i kantonalnih ministarstava i institucija, te jedinica lokalne samouprave na politike i aktivnosti koje će najviše doprinijeti ostvarenju definisanih strateških ciljeva. Naime, nakon pada realnog BDP-a u 2023. godini na samo 1,9 %, u srednjoročnom razdoblju u domaćoj privredi, predviđao se postupni oporavak ekonomske aktivnosti. DEP-ove projekcije za razdoblje od 2026. do 2028. godine predviđaju realni rast BDP-a u Bosni i Hercegovini s prosječnom stopom od oko 3,1 % godišnje. Očekuje se rast od 3 % u 2026., 3,1 % u 2027. i 3,3 % u 2028. godini. Prema projekcijama DEP-u, očekuje se postupna stabilizacija cijena u Bosni i Hercegovini u razdoblju od 2026. do 2028. godinu inflacija bi mogla iznositi 2 % u 2026. godini, 1,9 % u 2027. godini i 1,8 % u 2028. godini, iako ove podatke treba razmotriti s oprezom. (Izvor DEP, mart 2025. godine).

Vlada Federacije BiH je na 256. sjednici održanoj 18. februara 2021. godine usvojila Strategiju razvoja Federacije BiH 2021. - 2027. Riječ je o integriranom, multisektorskom strateškom dokumentu koji definira javne politike i usmjerava socioekonomski razvoj na teritoriju Federacije BiH. Ona je temelj za izradu mandatnih i godišnjih programa rada

Vlade FBiH, programa javnih investicija (PJI), trogodišnjih i godišnjih planova rada federalnih ministarstava i institucija, dokumenta okvirnog proračuna i godišnjeg proračuna. Strategija je podloga za usklađivanje i izradu sektorskih i strategija razvoja kantona i jedinica lokalne samouprave. Ovim dokumentom su definirana četiri strateška cilja i 18 prioriteta, a unutar ciljeva i prioriteta je definirano 78 mjera za implementaciju. Strateški ciljevi su: 1) Ubrzan ekonomski razvoj 2) Prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj 3) Resursno efikasan i održiv razvoj 4) Efikasan, transparentan i odgovoran javni sektor. U narednom srednjoročnom razdoblju Vlada Federacije BiH planira nastaviti s provedbom mjera za ublažavanje negativnih posljedica pandemije, odnosno za oporavak i stabiliziranje gospodarstva. Planira se provođenje mjera štednje u javnom sektoru ograničavanjem rasta broja zaposlenih i rasta izdataka i doprinosa na plaće. Za ublažavanje negativnih posljedica na privredu planiraju se sredstva za Fond za ekonomsku stabilizaciju koji će se dodijeliti najugroženijim privrednim subjektima, ali i za kapitalna ulaganja i ključne ekonomske aktivnosti. Oporavak ekonomije ostvarit će se jačanjem kreditnog potencijala putem Jamstvenog fonda, što će osim povećanja bankarske aktivnosti utjecati i na poboljšanje likvidnosti i investicijske aktivnosti gospodarskih subjekata.

U skladu sa usvajanjem strategije razvoja Federacije BiH 2021.- 2027., usvojena je i Strategija razvoja SBK za razdoblje 2021. – 2027. godina (april 2021.). Strategija razvoja predstavlja ključni strateško-planski dokument koji treba poticati i usmjeravati budući rast i razvoj SBK. Strategija je urađena uz uvažavanje postojećih strateških dokumenata po vertikalnoj i horizontalnoj razini, postojećeg socio-ekonomskog stanja i razvojnih prioriteta i potreba Kantona, raspoloživih i budućih kapaciteta. Strategijom razvoja definirano je ukupno 185 strateških projekata organiziranih u 38 mjera i 12 prioriteta. Strategijom razvoja SBK predviđen je najveći iznos financijskih sredstava za implementaciju drugog strateškog cilja i to 66,6 % (prvog 30,9 % i trećeg 2,5 %). Ukupna vrijednost planiranih strateških projekata iznosi oko 421 milijuna KM. Postotak planiranih sredstava koji se odnosi na budžetska sredstva je 51 % dok se preostalih 49 % odnosi na ostale izvore financiranja. Ovom Strategijom SBK će biti zvanično zastupljen u participativnoj izradi Strategije razvoja FBiH i time će biti kompatibilna sa strategijom na razini države BiH, kako bi se osiguralo da se prioriteti SBK izraze i na federalnom i državnom nivou. **U skladu sa navedenim strategijama razvoja potrebno je da i Općine urade svoje vlastite srednjoročne strategije razvoja u narednom periodu**

kako bi došlo do harmonizacije razvoja svih nivoa vlasti i kako bi se planirani infrastrukturni projekti općina/lokalnih samouprava u narednim godinama mogli realizirati kroz budžet uz pomoć viših nivoa vlasti.

Pored eksternih, potencijalni rizik za ostvarivanje makroekonomskih projekcija predstavljaju i rizici internih dinamika. Osnovni interni rizik koji bi mogao imati negativan uticaj na ekonomski rast vezan je za usporeni proces formiranja i stabilizacije vlasti na svim nivoima vlasti BiH i nastavak nesuglasica oko reformskih procesa. Rizik u srednjem roku predstavlja i migracija stanovništva, koja dodatno prijeti smanjenju ljudskih resursa i produktivnosti, a samim time i projiciranom ekonomskom rastu.

Fiskalna politika u 2025. godini i u narednom srednjoročnom periodu treba biti fokusirana na posebnim mjerama za podršku privatnom sektoru i javnim infrastrukturnim radovima kao i mjerama u borbi protiv korupcije u cilju povećanja fiskalnog prostora politikama koje promovišu dugoročni rast i suzbijanje sive ekonomije. Ključne aktivnosti prvenstveno podrazumijevaju djelovanje u pravcu stvaranja povoljnog i stabilnog poslovnog okruženja, atraktivnog za povećan priliv i domaćih i stranih investicija, kao glavnog generatora srednjoročnog makroekonomskog rasta.

Kontrola trošenja i dodjele javnih sredstava kroz transfere, odnosno subvencije bi se trebala pojačati implementacijom programskog budžetiranja na nivou Federacije BiH, Kantona i Općina ali i primjenom Smjernica o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 37/24). Stabilna fiskalna politika kroz restrikciju javne potrošnje je polazna osnova djelovanja po pitanju provedbe odgovorne politike upravljanja javnim rashodima.

Preporuka je za sve nivoe vlasti provođenje restriktivne javne potrošnje u periodu 2026-2028. godina, s ciljem održavanja stabilnog finansijskog sistema i budžetske ravnoteže, te jače kontrole nad javnom potrošnjom. Provedba navedenih mjera i aktivnosti, uz fokus na nastavak provođenja mjera smanjenja ukupnih rashoda i izdataka, i zajedno sa efektima poreznih politika, omogućit će stvaranje fiskalnog prostora za javne investicije i kapitalne projekte, što će u konačnici pridonijeti stabilnosti javnih finansija na svim nivoima vlasti. Također, bitno je napomenuti da je za kreiranje fiskalnih i razvojnih politika od izuzetnog značaja i sagledavanje stanja i projekcija javnog duga. Da bi se održala stabilnost

fiskalnog sistema i obezbijedio osnov za razvojne inicijative, zaduživanje treba biti na realnim i održivim osnovama na svim nivoima vlasti.

U skladu sa navedenim smjernicama za više nivoe vlasti, potrebno je da Općina Bugojno slijedi iste kako bi se najprije stabilizirao općinski budžet za 2025. godinu i što realnije planirali prihodi, primici, rashodi, izdaci i finansiranje za period 2026-2028. godinu. Priliv prihoda budžeta Općine Bugojno za period 01.01.-31.03.2025. godine je bio na zadovoljavajućem nivou, međutim zbog situacije oko rapidne inflatorne stope, potrebno je posebno pratiti mjesečni priliv poreznih prihoda koji će po dostavljenim projekcijama od SBK u narednim godinama imati uspone i padove.

Zbog toga je od krucijalne važnosti da Općinski Načelnik zajedno sa Općinskim službama (potrošačkim jedinicama) i Općinskim vijećem narednih mjeseci usaglasi stavove oko izrade Nacrt budžeta za 2026. godinu odnosno Budžeta za naredne tri godine, u skladu sa Zakonom o Budžetima FBiH, na način da se smanji javna potrošnja odnosno da se smanje rashodi na stavkama u budžetu koji nisu od prioritnog značaja za srednjoročni ekonomski razvoj a tu se prije svega misli na dio tekućih transfera koji ne doprinose makroekonomskoj dugoročnoj stabilnosti. S druge strane, kapitalni transferi i subvencije javnim preduzećima za investicione i infrastrukturne projekte i subvencije malim i srednjim preduzećima i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima trebaju biti prioritet za naredne tri godine.

3. Srednjoročna makroekonomska prognoza i fiskalna strategija BiH

Tabela 1. Makroekonomske projekcije BiH za period 2023. - 2028. godine

INDIKATOR	ZVANIČNI PODACI	PROJEKCIJE				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Nominalni BDP u mil KM	50.932	53.560	56.568	59.367	62.294	65.553
Nominalni rast u %	11,7	5,2	5,6	4,9	4,9	5,2
BDP deflator (prethodna godina = 100)	109,6	102,6	102,9	101,9	101,7	101,8
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	46.458	52.223	54.998	58.258	61.230	64.362
Realni rast u %	1,9	2,5	2,7	3	3,1	3,3
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	6,1	1,7	3	2	1,9	1,8
Potrošnja u mil KM	43.658	45.749	48.053	49.897	51.880	53.673
Realni rast u %	1,3	2,6	2,1	1,8	2	1,5
Vladina potrošnja u mil KM	9.548	10.044	10.426	10.791	11.223	11.615
Realni rast u %	2,1	2,6	1,8	1,7	2,1	1,6
Privatna potrošnja u mil KM	34.111	35.705	37.627	39.106	40.657	42.057
Realni rast u %	1,1	2,6	2,2	1,9	2	1,5
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	11.519	12.665	13.475	14.229	15.233	16.402
Realni rast u %	12,1	8,1	4,5	4,1	5,6	6,2
Vladine investicije u mil KM	1.487	1.681	1.798	1.969	2.127	2.339
Realni rast u %	7,6	9,7	3,9	7,2	5,8	7,7
Privatne investicije u mil KM	10.031	10.984	11.676	12.260	13.106	14.063
Realni rast u %	12,8	7,9	4,6	3,7	5,5	5,9
Uvoz u mil KM	27.798	28.761	30.218	31.477	33.127	34.924
Nominalni rast u %	-1,6	3,5	5,1	4,2	5,2	5,4
Realni rast u %	-1,3	2,5	3,6	2,6	3,6	4
Izvoz u mil KM	21.931	21.960	23.097	24.157	25.666	27.429
Nominalni rast u %	-0,5	0,1	5,2	4,6	6,2	6,9
Realni rast u %	-1,2	-1,6	3,4	2,9	4,7	5,3
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,4	23,9	24	24,5	24,9	26
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.157	-1.802	-2.063	-2.227	-2.344	-2.337
Rast u %	-42,2	55,8	14,5	8	5,2	-0,3
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-2,3	-3,4	-3,6	-3,8	-3,8	-3,6

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), mart 2025. godine

U osnovnom scenariju makroekonomske projekcije za period 2023-2028 (Tabela 1.) projekcije se zasnivaju na pretpostavkama da će tokom 2026.godine doći do umjerenog ekonomskog rasta. Ključno uporište za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u periodu 2026-2028. godine predstavljat će kretanja u privrednoj aktivnosti u vanjskom okruženju, kao i doprinos unutarnje dinamike u stvaranju ekonomskog rasta. Osim tog poboljšanja vanjskog okruženja, vrlo važan preduvjet za oporavak ekonomskog rasta u zemlji u tom razdoblju bit će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturnih reformi kako bi se ojačao doprinos unutarnje dinamike u njezinu stvaranju. Pod pretpostavkom da će se te okolnosti ostvariti u skladu s projekcijama DEP-a za period 2026- 2028., nešto snažniji ekonomski oporavak očekuje se u Bosni i Hercegovini s prosječnom realnom stopom BDP-a od oko 3 % na godišnjoj razini (2026: 3 %, 2027: 3,1 % i 2028: 3,3 %).

Prema podacima i projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) i Federalnog ministarstva finansija (navedeni u tabeli 1.), može se vidjeti da se u 2024. godini u BiH desio rast realnog BDP-a od 2,5 %, dok se zbog trenutne ekonomske stabilizacije očekuje rast od 2,7 % u 2025. godini, u 2028. godini realan rast BDP trebao bi biti veći nego što je bio u 2019. godini.

S obzirom na visoku razinu javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini u 2025. godini, očekuje se postupna stabilizacija javnih finansija u narednom razdoblju kroz smanjenje javnih rashoda i istovremeno povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje. U razdoblju 2026.- 2028. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje ukupnih investicija u stalna sredstva po prosječnoj godišnjoj stopi rasta u 2026 od 4,1 %, u 2027 od 5,6 % i u 2028 od 6,2 %).

Osim povećanja privatnih ulaganja, koja čine većinu ukupnih ulaganja (oko 80 % ukupnih ulaganja), očekuje se značajniji doprinos javnih ulaganja. Smatra se da bi napredak u procesu evropske integracije, u kombinaciji s unapređenjem poslovnog okruženja kroz reformske procese mogao povećati interes domaćih i stranih investitora za ulaganja u Bosnu i Hercegovinu. S druge strane, s obzirom na strukturu i položaj ekonomije Bosne i Hercegovine, javna ulaganja su nešto važnija poluga za poticanje ekonomskog rasta u srednjoročnom razdoblju.

Projekti u sklopu izgradnje cestovne infrastrukture i energetske projekata, kao i dostupnost sredstava od međunarodnih finansijskih institucija, mogli bi rezultirati

godišnjim povećanjem javnih investicija od oko 7 %, uz njihovu adekvatnu i pravovremenu provedbu. Tako bi se u srednjoročnom razdoblju udio javnih ulaganja u BDP-u u Bosni i Hercegovini povećao na oko 3 % BDP-a.

Stabilno vanjsko okruženje uz unapređenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji preduvjet su za unapređenje vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Samo pod materijalizacijom ovih vanjskih pretpostavki u razdoblju 2026-2028., može se očekivati povećanje vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. U ovom slučaju, u Bosni i Hercegovini se može očekivati prosječni godišnji realni rast izvoza od oko 5 % pri čemu bi projicirani rast roba i usluga bio prilično ujednačen. Očekivani godišnji realni rast uvoza u BiH se projicira od oko 4 % u 2028. godini.

Preduslov za materijalizaciju navedenih projekcija makroekonomskih pokazatelja predstavlja prevazilaženje novonastalih izazova u što kraćem roku. S duge strane, prijetnju realizaciji ovih projekcija predstavljaju i unutrašnji izazovi odnosno unutrašnji rizici u Bosni i Hercegovini. Unutrašnje rizike predstavljaju složeni sistem donošenja odluka i usporen tempo provođenja ekonomskih reformi u zemlji. Eventualna kašnjenja u procesu formiranja vlasti i provođenju reformi će se negativno odraziti na planiranu dinamiku izvršenja javnih investicija što bi se sigurno odrazilo i na ukupni ekonomski rast. Što se tiče rizika u srednjem roku za period 2026.-2028. godina, oni se odnose na moguće produljenje krize praćenom sa inflacijom i daljnje slabljenje privredne aktivnosti u zemljama EU-a, što se uglavnom odnosi na zemlje poput Njemačke i Italije. Naime, pogoršanje ekonomskih mogućnosti u vanjskom okruženju vrlo vjerojatno bi ugrozilo pretpostavke u osnovnom scenariju. S druge strane, takva kretanja u međunarodnom okruženju usporila bi planirani ekonomski oporavak zemlje u srednjoročnom razdoblju zatim poticala migraciju stanovništva iz Bosne i Hercegovine posebno mladog, obrazovanog i stručnog kadra što bi moglo rezultirati smanjenjem produktivnosti i sporijim rastom BDP-a od projektovanog.

Projekcija DEP-a pokazuje da bi se u Bosni i Hercegovini u periodu 2026.-2028. moglo očekivati povećanje ukupnog izvoza sa godišnjim realnim stopama rasta od 2,9 %, 4,7 % i 5,3 % u realnom smislu i respektivno. Ovo povećanje izvoza uvjetovano je stabilnom izvoznom potražnjom, proširenjem proizvodne baze i podizanjem konkurentnosti u zemlji. S druge strane, povećanje ekonomske aktivnosti u zemlji, odnosno rast domaće potražnje u okviru sektora stanovništva i korporativnog sektora kroz nešto brži rast potrošnje i investicija trebali bi rezultirati i povećanjem BiH uvoza. Prema projekcijama

DEP-a očekuje se da realne stope rasta uvoza budu nešto niže u odnosu na izvoz i trebale bi se kretati 2,6 % u 2026. godini, 3,6% u 2027. godini, i 4 % u 2028. godini.

U periodu 2026.-2028. godine na tržištu rada projicira se blago poboljšanje uslijed pozitivnih ekonomskih aktivnosti u okruženju i u zemlji. Na rast broja zaposlenih će prvenstveno utjecati oporavak oblasti koje su u pandemiji imale najveći gubitak zaposlenih kao što su industrija, trgovina, hotelijerstvo i ugostiteljstvo (projicira se rast zaposlenosti od 1 % - 3 % u periodu 2026.-2028. godine. Uprkos predhodno navedenom, trenutni rast stope inflacije će negativno uticati na kupovnu moć potrošača i potrebno je da Vlade na svim nivoima vlasti potiču rast plaća u skladu sa rastom cijena i u konačnici će se ukupna potrošnja postepeno povećavati što će pozitivno uticati na sveukupnu ekonomiju BiH.

4. Makroekonomska analiza za FBiH, SBK i Općinu Bugojno

Ukupan broj stanovnika u FBiH u 2024. godini je procenjen na 2.144.748. Prosječna neto plaća za V mjesec 2025. godine je iznosila 1.590 KM. Prema preliminarnim procjenama, a na osnovu objavljenih saopćenja Federalnog zavoda za statistiku index obima industrijske proizvodnje u FBiH u V mjesecu 2025. iznosio je 93,4. (Izvor: Zavod za statistiku FBiH, juni 2025)

Prema posljednjim podacima Federalnog zavoda za statistiku ukupni obim industrijske proizvodnje u period I-III 2025 / I-III 2024. bilježi pad od 1,5 %.

U prošloj 2024. godini ukupan izvoz FBiH iznosio je 10,7 milijardi KM, što predstavlja pad od 3,8 % u odnosu na period iz prethodne 2023 godine. Pad vrijednosti izvoza posljedica je stagnacije ekonomske aktivnosti u EU i smanjenja potražnje u zemljama glavnim trgovinskim partnerima. U istom periodu ukupan uvoz iznosio je 20,2 milijarde KM što predstavlja rast od 2,3 % u odnosu na isti period prethodne godine. Nepovoljna kretanja u vanjskotrgovinskoj razmjeni rezultirala su rekordnim trgovinskim deficitom od 9,5 milijardi KM, a pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 53,2 %. (Izvor: Smjernice ekonomske i fiskalne politike FBiH 2026-2028).

Prema posljednjim raspoloživim podacima vrijednost BDP- a Federacije BiH u 2024. godini iznosila je 34,3 mlrd. KM i viša je za 7,5 % u odnosu na prethodnu godinu.

Najveći doprinos rastu BDP-a u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je u području trgovine na veliko i malo, prijevozu, području hotelijerstva i ugostiteljstva zatim u području djelatnosti informacija i komunikacija i građevinarstvu.

U 2025. godini inflacija potrošačkih cijena bilježi znatan rast i u periodu I-II 2025 / I-II 2024. ukupna inflacija je iznosila 3,3 %.

Prosječan broj zaposlenih osoba u FBiH u 2024. godini iznosio je 547.660, što predstavlja rast od 1,2 % u odnosu na prethodnu godinu. Broj nezaposlenih osoba sa stanjem na dan 31.12. 2024. godine iznosio je 255.482, a to predstavlja pad za 6 % u odnosu na isti dan prethodne godine. U februaru 2025. godine broj zaposlenih osoba iznosio je 545.427, što predstavlja povećanje za 0,5 % u odnosu na isti period prethodne godine (Izvor: Federalno ministarstvo finansija FBiH , juni 2025).

U 2024 godini u FBiH ukupno ostvarenje javnih prihoda je iznosilo oko 13,6 milijardi KM i u poređenju sa ostvarenjem iz prethodne godine predstavlja rast od 9,6 %.

Prema raspoloživim podacima, ukupni dug u FBiH na dan 31.12.2024. godine iznosio je 6.872,24 mil. KM, što predstavlja povećanje za 278,78 mil. KM ili 4,23 % u odnosu na prethodnu godinu.

FBiH se sastoji od 10 kantona a Srednjobosanski kanton (SBK) zauzima 3.189 km² površine FBiH i čine ga dvanaest općina: **Bugojno**, Busovača, Dobretići, Donji Vakuf, Fojnica, Gornji Vakuf-Uskoplje, Jajce, Kiseljak, Kreševo, Novi Travnik, Travnik i Vitez, koje čine 12,21 % ukupne teritorije Federacije BiH, odnosno 6,23 % ukupne teritorije Bosne i Hercegovine. Procjene Federalnog zavoda za programiranje razvoja iz 2024. godine pokazuju da u SBK kantonu ima 243.590 stanovnika, što je oko 11 % u odnosu na ukupan broj stanovnika Federacije Bosne i Hercegovine. Gustoća naseljenosti je nešto ispod prosjeka Federacije BiH (79,0 u SBK naspram 84,5 stanovnika po km² u FBiH).

Posebno u uvjetima ekonomske krize, provedba Reformske agende u cilju apliciranja za članstvo u EU je prioritet. Širok set srednjoročnih prioriteta treba biti prerađen u konkretne inicijalne mjere i pothvate, koji će biti pripremljeni i prilagođeni suočavanjem sa inflacijom i trebali bi biti provedeni u periodu od 2026 do 2028. godine, sa svakom institucijom pojedinačno i na svim nivoima vlasti. Ove mjere i pothvati trebaju biti razrađeni do daljnjih preciznijih mjera koje će Reformsku agendu pomjeriti s njene početne faze dalje u srednjoročno razdoblje. **Provedba ovog dokumenta značajno i**

pozitivno će utjecati na ekonomsku i fiskalnu politiku u SBK i njenim općinama. U 2021. godini usvojen je dokument Strategije razvoja SBK za razdoblje 2021. – 2027. godina. Strategija razvoja predstavlja ključni strateško-planski dokument koji treba poticati i usmjeravati budući rast i razvoj ovog kantona.

Na kraju 2024. godine, u Srednjobosanskom kantonu (SBK) registrirano je 13.738 poslovnih subjekata, što čini 9,2 % ukupnog broja poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH). Omjer poslovnih subjekata na 1000 stanovnika bio je 56,4. Broj pravnih osoba na kraju 2024. godine u SBK iznosio je 5.737. Broj fizičkih osoba - obrtnika na kraju 2024. godine u SBK bio je 5.298. *(Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja: Socioekonomski pokazatelji po Općinama u FBiH, juni 2024. godine.)*

Tabela 2. Stanovništvo i Struktura poslovnih subjekata u SBK po općinama (stanje 31.12.2024.)

Općine	Stanovništvo	Broj preduzeća				Broj preduzeća na 1000 stanovnika
		Ukupno	Pravne osobe	Jedinice u sistemu pravnih osoba	Obrti	
UKUPNO SBK	243.590	13.738	5.737	2.703	5.298	56,4
Bugojno	30.449	2.121	793	412	916	69,7
Busovača	17.366	927	353	130	444	53,4
Dobretići	1.507	41	28	13	0	27,2
Donji Vakuf	13.503	656	253	135	268	48,6
Fojnica	11.148	595	240	107	248	53,4
G.Vakuf-Uskoplje	19.357	786	317	154	315	40,6
Jajce	25.649	1.074	443	215	416	41,9
Kiseljak	19.967	1.406	653	251	502	70,4
Kreševo	4.732	365	206	61	98	77,1
Novi Travnik	23.275	1.124	452	244	428	48,3
Travnik	50.970	2.788	1.172	656	960	54,7
Vitez	25.667	1.855	827	325	703	72,3
FBiH	2.144.748	149.405	67.851	31.518	50.036	69,7

Izvor: Federalni zavod za programiranje, Socioekonomski pokazatelji po općinama u FBiH, juni 2025.

Napominjemo da SBK nekoliko godina unazad zauzima tek 7. mjesto od 10 kantona u Federaciji BiH po indeksu razvijenosti. Po izračunu indeksa razvijenosti FZZPR-a u

2024. godini, objavljenim u izvještaju Socioekonomski pokazatelji po općinama Federalnog zavoda za programiranje razvoja, na 1. mjestu po rangui razvijenosti unutar Srednjobosanskog kantona je i dalje općina Vitez (20. u FBiH), dok je Općina Bugojno na 39. mjestu u FBiH a na posljednjem mjestu je općina Dobretići.

Industrijska proizvodnja SBK i Općine Bugojno

U 2024. godini u SBK je ostvaren pad obima industrijske proizvodnje za 6,1 %. Najveći doprinos rastu obima industrijske proizvodnje SBK imaju kapitalni proizvodi i trajni proizvodi za široku potrošnju.

U 2024. godini uvoz u SBK je iznosio 1.329 mil. KM. Uvoz SBK-a učestvuje u ukupnom uvozu FBiH sa 6,6 %.

U 2024. godini izvoz u SBK je iznosio 893 mil.KM. Izvoz SBK-a učestvuje u ukupnom uvozu FBiH sa 8,3 %.

Saldo robne razmjene u SBKu 2024. godini je iznosio – 435.770.893 KM. Procenat pokrivenosti uvoza izvozom u 2024. godini u SBK je 67,20%.

Općina Bugojno je u 2024. godini ostvarila ukupni izvoz od 81.9 miliona KM i uvoz u iznosu od 33.3 miliona KM dok je trgovinski bilans iznosio 48.6 milion KM. (Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja, Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH 2024., Sarajevo, juni 2025.)

Tržište rada SBK i Općine Bugojno

U skladu sa trendovima u 2023. i 2024. godini u cijeloj BiH i na području SBK vidljiv je pad broja stanovnika, uzrokovan kako padom nataliteta tako i odlaskom radne snage sa područja SBK u inostranstvo. Na navedenu problematiku ukazuje i kontinuirano smanjenje broja učenika na 1.000/stanovnika. U SBK prosječan broj zaposlenih u 2023. godini je iznosio 50.378, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 96 ili 0,2 %. Broj zaposlenih u SBK učestvuje u ukupnom broju zaposlenih u FBiH sa 9,4 %. Smanjenje broja zaposlenih zabilježeno je u polovini općina SBK, najviše u općinama Gornji Vakuf-Uskoplje za 2,3 %, Fojnici za 2,2 % i Travniku za 1,7 %, dok je najveće povećanje broja zaposlenih zabilježeno u Jajcu za 2,5 % i Vitezu za 2,1 % u odnosu na prethodnu godinu.

Prosječan broj nezaposlenih u SBK u 2023. godini je iznosio 30.097 osoba. Udio nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih u FBiH iznosi 10,9 %. Najveći broj nezaposlenih lica registriran je u općinama Travnik (2,4 % od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH) i Bugojno (1,5 %), dok je najmanji broj nezaposlenih osoba registrovan u Kreševu (0,2 %) i Dobretićima (0,02 % od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH). Smanjenje broja nezaposlenih registrirano je u većini općina SBK, a najviše u Vitezu za 6,5%, Kreševu za 4,3% i Dobretićima za 3,4%, dok je najveće povećanje broja nezaposlenih registrovano u Donjem Vakufu za 2,4 %, Travniku za 2,2 % i Jajcu za 0,6 % u odnosu na prethodnu godinu.

U SBK prosječna mjesečna neto plaća je u 2023. iznosila 1.030 KM što je više za 15,3 % u odnosu na 2020. godinu i što je 81,7 % u odnosu na prosjek FBiH. Povećanje prosječne mjesečne plaće zabilježeno je u skoro svim općinama SBK, najviše u Novom Travniku za 6,2 %, D. i G. Vakufu za 5,8 % i Kiseljaku za 4,4 %, dok je jedino smanjenje prosječne plaće zabilježeno u općini Dobretići za 0,6 % u odnosu na prethodnu godinu. *(Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja, Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH., Sarajevo, juni 2024.).*

Prema objavljenim podacima u Biltenu Službe za zapošljavanje SBK (januar 2025. godine) na dan 31.12.2024. godine na evidenciji Službe za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona bilo je evidentirano ukupno 29.409 nezaposlenih osoba, što je u poređenju sa stanjem 31. decembra 2023.godine smanjenje za 710 osoba.

Broj nezaposlenih lica u općini Bugojno sa 31.12.2024.godine je iznosio 3.860 dok je broj nezaposlenih lica na dan 31.12.2023. godine iznosio 4.064. Prema tome, sa 31.12. 2024. godini u Općini Bugojno bilježimo pad broja lica koja traže posao za 204 odnosno za 5 % manje u odnosu na 2023. godinu *(Izvor: Bilten Zavoda za zapošljavanje SBK, januar 2025.).*

5. Projekcije prihoda SBK za period 2026-2028

Strukturu javnih prihoda budžeta SBK čine prihodi po osnovu **poreznih prihoda** (većim dijelom indirektnih poreza- najviše od poreza od PDV-a i direktnih poreza- najviše od poreza na dobit i poreza na dohodak) te **neporeznih prihoda** u vidu prihoda od poduzetničkih aktivnosti i imovine, naknada, pristojbi-taksih, novčanih kazni, doprinosa i drugih prihoda a koji se ostvaruju, prikupljaju i raspoređuju prema važećim propisima na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine. U 2026. godini, očekuje se ukupni prihod budžeta SBK u iznosu od 400,7 milijuna KM. Za 2027. godinu projiciran je rast prihoda od 5,7 %, što će dovesti do iznosa od 423,4 milijuna KM. Za 2028. godinu predviđeni su prihodi od 443,8 milijuna KM, uz međugodišnji rast od 4,8 %.

Porezni prihodi u 2026. godini projicirani su u iznosu od 346,5 milijuna KM. Očekuje se rast ovih prihoda u narednim godinama, pa su prihodi za 2027. godinu projicirani na 368,2 milijuna KM, što predstavlja međugodišnji rast od 6,3 %. Za 2028. godinu se očekuje da će iznositi 387,9 milijuna KM, što je povećanje od 5,4 % u odnosu na prethodnu godinu.

Neporezni prihodi u budžetu SBK uglavnom ovise od realizacije planova rada pojedinih ministarstava i institucija, obzirom da u ovu kategoriju čine prihodi od pristojbi, naknada, prihoda pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi), naknada prema kantonalnim zakonima i drugim propisima. **Projekcije neporeznih prihoda za 2026. godinu** iznose 24,3 milijuna KM, što predstavlja rast od 8,4 % u odnosu na projekciju za 2025. godinu. Za 2027. godinu očekuje se rast od 5,7 %, s ukupnim prihodom od 25,6 milijuna KM, dok se za 2028. godinu predviđa iznos od 26,4 milijuna KM, što predstavlja međugodišnji rast od 2,9 %.

Kretanja prihoda budžeta SBK u razdoblju 2026. – 2028. prvenstveno se temelje na postojećim poreznim politikama, uzimajući u obzir i učinke najavljenih poreznih izmjena, te očekivanim oporavkom gospodarske aktivnosti. Početkom 2023. godine privreda u SBK je stavljena pred nove izazove zbog složenih međunarodnih političkih prilika povezanih s ratnim događajima u Ukrajini koja se značajno odražava u globalnim gospodarskim tokovima, prvenstveno iznenadnim i visokim inflatornim skokovima.

Projicira se da će ukupni porezni i neporezni prihodi, primici i finansiranje u Kantonu i općinama Kantona iznositi 558,0 mil. KM u 2026. godini, u usporedbi s procijenjenim iznosom od 588,1 mil. KM za 2025. godinu, predstavlja pad od 5,1 % zbog očekivanog

namjenskog primitka Kantona, odnosno kreditnog zaduženja u iznosu od 40,0 milijuna KM u 2025. godini za financiranje projekata od značaja za Kanton. Očekuje se da će ukupni prihodi Kantona iznositi 588,1 mil. KM u 2027. godini i 617,3 mil. KM u 2028. godini.

- Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa jedinstvenog računa

Projekcije prihoda od indirektnih poreza temelje se na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, koji je u aprilu 2025. godine izradilo Odjeljenje za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje (OMA). Dodatno je izvršena procjena udjela Federacije BiH u međuentitetskoj raspodjeli prihoda, dok su projekcije raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u Federaciji BiH po godinama izrađene uzimajući u obzir i godišnji plan otplate vanjskog duga. Po revidiranim projekcijama Sektora za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija, očekuje se da će raspodjela prihoda od indirektnih poreza s jedinstvenog računa za SBK (Kantonalni Budžet i općinski budžeti Kantona) iznositi 306,4 milijuna KM u 2026. godini, što predstavlja rast od 8,3 % u odnosu na 2025. godinu. Projekcije za 2027. godinu iznose 328,2 milijuna KM, što predstavlja rast od 7,1 % u odnosu na 2026. godinu, dok se u 2028. godini očekuje da će iznositi 347,3 milijuna KM, što je povećanje od 5,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi od indirektnih (neizravnih) poreza imaju najveći udio u ukupnim prihodima, i kao takvi predstavljaju najznačajniji prihod Kantona.

U **tabeli 3.** je prikaz prihoda od indirektnih poreza Kantona, općina/gradova SBK i posebno za općinu Bugojno sa Jedinstvenog računa za 2025. godinu i projekcije za period 2026. - 2028 godina.

Tabela 3. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinstvenog računa

Indirektni porezi	Planirano za 2025	Projekcije 2026	Projekcije 2027	Projekcije 2028
Ukupno	282.978.138	306.386.284	328.217.180	347.317.696
Kanton	240.920.257	260.849.347	279.435.606	51.620.405
(Bugojno)	(5.386.465)	(5.832.037)	(6.247.587)	(6.611.163)
Općine/gradovi	42.057.881	45.536.938	48.781.574	51.620.405

Izvor: Projekcije su urađene na bazi ukupnog plana prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetog od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), maj 2025. godine.

U **tabeli 3.** je posebno prikazano planiranje prihoda od indirektnih poreza za Općinu Bugojno za 2025. godinu kad je planirano da će ovi prihodi biti 5.386.465 KM

Za 2026. godinu prihodi od indirektnih poreza za Općinu Bugojno se projiciraju da će biti veći u odnosu na planirano u 2025. godini za 8,3 %, zatim u 2027. godinu u odnosu na projicirano u 2026. za 7,1 % respektivno, dok je za 2028. godinu projicirano da će biti veći za 5,8 % u odnosu na projicirano za 2027. godinu.

- Prihodi od direktnih poreza

Projekcija prihoda od direktnih (izravnih) poreza urađene su po ustaljenoj metodologiji, prateći makroekonomske pokazatelje (GDP-nominalni i realni rast GDP-a, inflacija, potrošnja, investicije), uz praćenje godišnjih i sezonskih trendova ostvarenja prihoda u prethodnim godinama i izmjena propisa koji tretiraju određene oblasti. Efekti naplate prihoda od poreza na dobit od uvođenja Zakona o porezu na dobit, pokazuju blagi rast za kantonalne Budžete, a koji se različito odražavaju za svaki kanton pojedinačno.

Kantoni u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH prikupljaju niz drugih direktnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih lica i porez na dohodak, zatim prihode po osnovu kantonalnih propisa o porezima na imovinu i niz neporeznih prihoda, koji im omogućavaju da financiraju ustavom utvrđene funkcije.

Kod direktnih poreza posebno izdvajamo porez na dohodak i porez na dobit:

Revidirane projekcije prihoda od poreza na dohodak i doprinosa za 2025. temelje se na rezultatima naplate u prvom tromjesečju i uzimaju u obzir učinke povećanja minimalne plaće te preliminarne procjene utjecaja izmjena Zakona o doprinosima u Federaciji BiH. Za razdoblje 2026. – 2028. prihodi su projicirani uz očekivani godišnji rast zaposlenosti od 1,2 % do 1,5 % i prosječne plaće od 5,2 % do 5,6 %.

Projekcije prihoda od poreza na dohodak za 2026. godinu za Kanton i općine Kantona iznose 72,4 milijuna KM, što predstavlja rast od 6,1 % u odnosu na očekivanu razinu ovih prihoda u 2025. godini. Predviđa se rast od 6,6 % u 2027. godini, pri čemu će iznositi 77,1 milijuna KM, dok se za 2028. godinu projiciraju prihodi od 82,3 milijuna KM, što predstavlja međugodišnji rast od 6,7 %.

Prihodi od **poreza na dobit u SBK** u 2025. projicirani su u iznosu od 36.7 milijuna KM. U 2026. prihod od poreza na dobit očekuje se na razini od 36,79 milijuna KM, 36,84 milijuna KM u 2027. godini i 36,9 milijuna KM u 2028. godini.

6. Projekcije Budžeta Općine Bugojno za period 2026-2028

6.1 Projekcije prihoda i primitaka za period 2026-2028

Planirani nivo ukupnih prihoda (poreznih i neporeznih) i primitaka, koji bi trebali biti na raspolaganju za finansiranje funkcija Budžeta općine Bugojno u 2025. godini iznosi 16.106.000 KM dok su projekcije za razdoblje 2026-2028. godinu slijedeće:

- 18.030.000 KM u 2026. godini,
- 20.000.000 KM u 2027. godini,
- 22.000.000 KM u 2028. godini. **(Tabela 4.)**

Projekcija ukupnih prihoda i primitaka Općine Bugojno za 2026. godinu predviđa veći iznos u odnosu na planirano u 2025. godini i to za 11,9 %, dok su veći za 24,5 % u odnosu na izvršenje u 2024. godini. U skladu sa dostavljenim projekcijama prihoda i analizama makroekonomskih parametara sa viših nivoa vlasti, evidentno je da će ekonomska kriza uz visoku stopu inflacije negativno uticati na stabilnost Općinskog budžeta i zbog toga se za naredne 2 godine trebaju opreznije planirati prihodi i primici a to se posebno odnosi na prilive poreznih prihoda na koje Općine ne može značajno uticati a koji zavise od makroekonomske i fiskalne stabilnosti BiH i FBiH odnosno BDP-a, bilance uvoza i izvoza, ukupne potrošnje, investicija, zaposlenosti, inflacije i vanjskog duga svih nivoa vlasti BiH.

Tabela 4. Projekcija prihoda, primitaka i finansiranja za općinu Bugojno za razdoblje 2026 - 2028

R. b.	Ekon. kod	Opis	Ostvareno	Plan	Projekcije		
			2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
1		PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE	14.475.530	16.106.000	18.030.000	20.000.000	22.000.000
2	710000	PRIHODI OD POREZA	9.556.807	10.080.000	10.819.000	11.849.000	13.049.000
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	6.659	15.000	18.000	36.000	56.000
4	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
5	713000	Porezi na plaću i radnu snagu	1.789	5.000	5.000	7.000	7.000
6	714000	Porez na imovinu	1.326.247	1.455.000	1.520.000	1.750.000	2.230.000
7	715000	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obveze na temelju poreza na promet dobara i usluga)	1.228	4.000	5.000	5.000	5.000
8	716000	Porez na dohodak	2.781.918	2.900.000	3.070.000	3.300.000	3.550.000
9	717000	Prihodi od neizravnih poreza	5.438.894	5.700.000	6.200.000	6.750.000	7.200.000
10	719000	Ostali porezi	72	1.000	1.000	1.000	1.000
11	720000	NEPOREZNI PRIHODI	2.799.995	3.226.000	3.361.000	3.901.000	4.451.000
12	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	47.236	60.000	60.000	100.000	150.000
13	722000	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	2.752.148	3.165.000	3.300.000	3.800.000	4.300.000
14	723000	Novčane kazne (neporezne prirode)	611	1.000	1.000	1.000	1.000
15	730000	TEKUĆI TRANSFERI (TRANSFERI I DONACIJE)	1.589.562	1.300.000	1.800.000	2.000.000	2.100.000
16	731000	Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	0	100.000	100.000	100.000	100.000
17	732000	Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	1.589.562	1.200.000	1.700.000	1.900.000	2.000.000
18	733000	Donacije	0	0	0	0	0
19	740000	KAPITALNI TRANSFERI	529.162	1.400.000	1.700.000	1.900.000	2.100.000
20	741000	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	100.000	100.000	100.000
21	742000	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti	529.162	1.400.000	1.600.000	1.800.000	2.000.000
22	770000	PRIHODI PO OSNOVI ZAOSTALIH OBVEZA	4	0	0	0	0
23	777000	Prihodi po osnovi zaostalih obveza	4	0	0	0	0
24	810000	KAPITALNI PRIMICI	0	100.000	350.000	350.000	300.000
25	811000	Kapitalni primitci od prodaje stalnih sredstava	0	100.000	350.000	350.000	300.000
26	813000	Primitci od financijske imovine	0	0	0	0	0
27	814000	Primitci od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
28	815000	Primitci od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
29		SUFICIT IZ RANIJEG RAZDOBLJA					

Izvor: Služba za finansije i inspeksijski nadzor Općine Bugojno maj, 2025.

Prihodi od poreza (ekonomski kod 710000)

Uključuju slijedeće poreze:

- Porez na dobit pojedinaca i poduzeća
- Porez na plaću i radnu snagu
- Porez na imovinu
- Domaći porez na dobra i usluge
- Porez na dohodak
- Prihodi od indirektnih poreza
- Ostali porezi

Očekivani ukupni iznos prikupljenih **poreznih prihoda za Općinu Bugojno** u 2025. godini iznosi 10.080.000 KM. Dalje, projekcija poreznih prihoda u 2026.godini iznosi 10.819.000 KM, u 2027. godini 11.849.000 KM i u 2028. godini 13.049.000 KM. **(Tabela 4.)**

Iz navedenog može se konstatovati da će se porezni prihodi za period 2026-2028 postepeno povećavati u odnosu na ostvareno u 2024. godini, što će uticati na povećanje ukupnih prihoda Općine Bugojno za naredne 3 fiskalne godine.

Posebno izdvajamo povećanje slijedećih poreznih prihoda:

- Porezi na imovinu (ekonomski kod 714000)

Ovi porezi obuhvataju porez na imovinu od fizičkih i pravnih lica, porez na nasljeđe i darove, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih lica i ostale poreze na imovinu, koji najviše zavise od stanja na tržištu nekretnina i provedbe zakonskih propisa.

Plan ovih prihoda za 2025. godinu je 1.455.000 KM, dok su projekcije za 2026.godinu 1.520.000 KM, za 2027. godinu 1.750.000 KM i za 2028. godinu 2.230.000 KM.

- Prihodi od indirektnih poreza (ekonomski kod 717000)

Prihode od indirektnih poreza čine: porezi na dodanu vrijednost (PDV), porezi koji pripadaju Direkciji cesta i porezi na ime finansiranja autocesta FBiH.

Najznačajniji u ovoj grupi prihoda je prihod od PDV-a, koji se zajedno sa porezima koji pripadaju Direkciji cesta i sa porezima na ime finansiranja autocesta FBiH predviđa veće ukupne prihode od indirektnih poreza u iznosu od 6.200.000 u 2026. godini, 6.750.000 KM u 2027. godini i povećanje u ukupnom iznosu od 7.200.000 KM u 2027. godini u odnosu na

planirano u 2025. godini (5.700.000 KM), što je u skladu sa projekcijama dostavljenim od ministarstva finansija SBK kojima je predviđeno povećanje prihoda po ovoj osnovi.

- Porez na dohodak (ekonomski kod 716000)

Prihodi od poreza na dohodak, u skladu sa smjernicama dostavljenim od SBK, se projiciraju u 2026.godini 3.070.000 KM, u 2027. godini 3.300.000 KM i u 2028. godini 3.550.000 KM što je znatno povećanje u odnosu na ostvareno u iznosu od 2.781.918 KM u 2024. godini.

Neporezni prihodi (ekonomski kod 720000)

Neporezni prihodi uključuju:

- prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihode od pozitivnih tečajnih razlika
- Naknade i takse i prihode od pružanja javnih usluga (administrativne takse, komunalne takse, naknade po osnovu dodjele i korištenja građevinskog zemljišta i građenje, naknade za tehnički pregled građevina, naknade za zakup javnih površina, posebne naknade za zaštitu od prirodnih i dr. nesreća, naknade za korištenje šuma, vodne i cestovne naknade i ostale općinske naknade)
- novčane kazne

Očekivani ukupni iznos prikupljenih neporeznih prihoda u 2025. godini iznosi 3.226.000 KM. Projekcija ukupnih neporeznih prihoda u 2026. godini iznosi 3.361.000 KM, u 2027. godini 3.901.000 KM i u 2027. godini 4.451.000 KM.

Potrebno je napomenuti da su neporezni prihodi još uvijek najslabija tačka sagledavanja prihoda koji se kao takvi različito tretiraju u Federaciji BiH, kantonima i općinama, zbog čega treba uslijediti njihovo specificirano i unificirano praćenje. Također, uz neporezne prihode potrebno je da se nadležne općinske službe više angažiraju i oko povećanja tekućih i kapitalnih transfera kao namjenskih sredstva sa viših nivoa vlasti koji imaju tendenciju kontinuiranog pada zbog nedostatka sredstava i nemogućnosti viših nivoa vlasti da sufinansiraju kapitalne i investicione projekte lokalnih zajednica tj. Općina.

Napomena: Potrebno je da Općinsko vijeće Bugojno do 31.12.2025. donese izmjenu Odluke o komunalnim djelatnostima i naknadama u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima SBK (Sl. novine SBK, broj: 13/13) o kojoj značajno zavisi ukupna visina neporeznih prihoda Općine, jer je propisano da se prihodi od Općinskih komunalnih naknada moraju računovodstveno evidentirati u budžetu kako bi se isti prihodi namjenski trošili putem subencija Javnim preduzećima.

6.2. Projekcije rashoda i izdataka po ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji za period 2026- 2028

Očekivana projekcija rashoda i izdataka (uključujući i pokriće ostvarenog deficita) Općine Bugojno iznosi 18.030.000 KM u 2026. godini, 20.000.000 KM u 2027. godini i 22.000.000 KM u 2028. godini. Projicirani ukupni rashodi i izdaci za 2026. su veći u odnosu na planirano u 2025. godini. Zbog nepodmirenih obaveza iz prethodnih godina, Općina i dalje nastoji poduzimati mjere štednje kod javne potrošnje koje bi se trebale provoditi kroz ograničavanje sredstava namjenjenih za tekuće transfere, uz istovremeno osiguranje normalnog funkcionisanja rada javne uprave, javnih ustanova, pravobranilaštva i ostalih korisnika po prioritetima kao i osiguravanje sredstava za infrastrukturne projekte i investicije. S obzirom da će usporeni ekonomski oporavak negativno uticati na stabilnost budžeta i u narednim godinama jedna od ključnih mjera je realnije planiranje tekućih transfera kao i kontrola utroška sredstava kako za tekuće tako i za kapitalne transfere kako bi se stabilizirao budžet Općine i smanjile prispjele kratkoročne obaveze iz prethodnih godina.

Ukupni tekući rashodi (ekonomski kod 610000) su projicirani za 2026. godinu u iznosu od 16.930.000 KM dok su za 2027. godinu projicirani proporcionalno više u iznosu od 18.500.000 KM i za 2028. godinu u iznosu od 20.250.000 KM.

Ukupni kapitalni izdaci (ekonomski kod 820000) su planirani za 2025. godinu u iznosu od 490.000 KM a za period 2026-2028. godinu su projicirani u iznosu od 800.000 KM za 2026, 1.000.000 KM za 2027. i 1.200.000 KM za 2028. godinu.

Tekuća rezerva je planirana u iznosu od 100.000 KM za 2025. godinu što je približno u skladu sa prethodnim fiskalnim godinama a za period 2026-2028. godinu projicira se u iznosu od 100.000 za 2026. godinu do 200.000 KM za 2028. godinu.

Pokriće ostvarenog deficita (*u stavci u budžetu: neraspoređeni višak prihoda i rashoda*) je projicirano u iznosu od 200.000 KM za 2026. godinu, 350.000 KM za 2027. godinu i 350.000 KM za 2028 godinu.

U slijedećim **tabelama 5.** su prikazane projekcije rashoda i izdataka Općine po ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji za period 2026-2028. godine:

Tabele 5. Projekcije rashoda i izdataka Općine po ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji za period 2026-2028. godine

R. b.	Ekon. kod	Vrsta rashoda	Ostvareno	Plan	Projekcije		
			2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
1		UKUPNO RASHODI I IZDACI	14.742.305	16.106.000	18.030.000	20.000.000	22.000.000
2	600000	Tekuća rezerva		100.000	100.000	150.000	200.000
3	610000	Ukupni tekući rashodi	14.305.156	15.216.000	16.930.000	18.500.000	20.250.000
4	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.963.647	3.199.000	3.450.000	3.700.000	4.000.000
5	612000	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	232.661	280.000	320.000	340.000	360.000
6	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	573.126	764.000	850.000	950.000	1.180.000
7	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashidi	8.119.148	7.307.000	8.200.000	8.500.000	9.200.000
8	615000	Kapitalni transferi	2.416.574	3.656.000	4.100.000	5.000.000	5.500.000
9	616000	Izdaci za kamate	0	10.000	10.000	10.000	10.000
10	820000	Ukupni kapitalni izdaci	437.149	490.000	800.000	1.000.000	1.200.000
11	821000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	437.149	490.000	800.000	1.000.000	1.200.000
12	822000	Izdaci za financijsku imovinu	0	0	0	0	0
13	823000	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	0
14		Pokriće ostvarenog deficita (neraspoređeni višak prihoda i rashoda)		300.000	200.000	350.000	350.000
14		Broj zaposlenih	75	82	85	88	92

R. b.	Funkc. kod - Klasa	RASHODI PO FUNKCIONALNIM KATEGORIJAMA	Ostvareno	Plan	Projekcije		
			2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
1		UKUPNO	14.742.305	16.106.000	18.030.000	20.000.000	22.000.000
2	01	OPĆE JAVNE USLUGE	4.385.830	5.459.000	6.050.000	6.500.000	7.000.000
3	02	OBRANA	0	0	0	0	0
4	03	JAVNI RED I SIGURNOST	230.000	240.000	300.000	350.000	400.000
5	04	EKONOMSKI POSLOVI	2.274.039	2.680.000	2.900.000	3.400.000	3.850.000
6	05	ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	476.571	668.000	850.000	950.000	1.050.000
7	06	STAMBENI I ZAJEDNIČKI POSLOVI	1.408.725	2.188.000	2.350.000	2.550.000	2.800.000
8	07	ZDRAVSTVO	70.000	100.000	150.000	200.000	300.000
9	08	REKREACIJA, KULTURA I RELIGIJA	2.670.439	2.410.000	2.700.000	3.000.000	3.200.000
10	09	OBRAZOVANJE	817.470	1.055.000	1.280.000	1.450.000	1.650.000
11	10	SOCIJALNA ZAŠTITA	2.409.231	1.306.000	1.450.000	1.600.000	1.750.000

Izvor: Služba za finansije i inspeksijski nadzor Općine Bugojno maj, 2025.

Plaće i naknade troškova zaposlenih (ekonomski kod 611000)

Planirani prosječan broj zaposlenih (državnih službenika i namještenika) u jedinstvenom organu uprave Općine Bugojno za 2025. godine je 82, uz uvjet da se popune upražnjena radna mjesta sa novim zaposlenicima. Međutim, zbog usporene konkursne procedure nije izvjesno da će se to u potpunosti ostvariti do kraja 2025. godine. Ukupno planirana potrošnja za bruto plaće i troškova (naknada) zaposlenih u 2025. iznosi 3.199.000 KM dok je projicirani iznos za 2026. godinu 3.450.000 KM (za 85 zaposlenih), za 2027. godinu projicirani iznos je 3.700.000 KM (za 88 zaposlenih) i za 2028. godinu 4.000.000 KM (za 92 zaposlenih). Prema tome, projicirani prosječan broj zaposlenih u organu uprave Općine Bugojno za period 2026.-2028. godinu je 88 uzimajući u obzir odlaske trenutno zaposlenih u penziju i zapošljavanje novih državnih službenika i namještenika.

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge (ekonomski kod 613000)

Ukupna izdvajanja za materijalne troškove, sitni inventar i usluge Općine Bugojno planiraju se na 764.000 KM u 2025. god., dok se projiciraju u iznosu od 850.000 KM u 2026., 950.000 KM u 2027. godini i 1.180.000 KM u 2028. godini. Putni troškovi, nabavka materijala, komunalni izdaci, troškovi energije, izdaci za tekuće održavanje i ugovorene usluge su realno planirani i neizbježni kad je u pitanju funkcionisanje rada Organa uprave, odnosno stvaranje preduvjeta za pružanje kvalitetne i profesionalne usluge građanima, kao i potrebe za sredstvima za rad Općinskog vijeća, Općinskih službi i mjesnih zajednica.

Tekući transferi (ekonomski kod 614000)

Ukupna izdvajanja za tekuće transfere su ostvarena u iznosu od 8.119.148 KM za 2024., dok su za tekuću 2025.godinu ista sredstva smanjena zbog nepredvidljivog rasta poreznih prihoda Općine kao i zbog veće potrebe ulaganja u infrastrukturu. S tim u vezi projicirana su sredstva za tekuće transfere u iznosu od 8.200.000 KM za 2026. godinu, 8.500.000 KM za 2027. godinu i 9.200.000 KM za 2028. godinu. Drugi razlog smanjenja projiciranih iznosa za ovu namjenu za period u 2025. godini u odnosu na 2024. godinu leži u činjenici da opreznije planiranje neporeznih prihoda narednih godina zahtjeva i mjere štednje za sve korisnike budžetskih sredstava dok su bruto plaće zaposlenih zakonski regulisane a materijalni troškovi za rad javne uprave i Općinskog vijeća su realno planirani, iako se očekuje znatno povećanje cijena. Uz mjere štednje, budžetsko programiranje je sigurno jedno od rješenja problema nerealne

potrošnje krajnjih korisnika tekućih transfera. Po pitanju izrade programa utroška sredstava po kojima bi se finansirali svi korisnici budžetskih sredstava, potrebno je da se svi akteri uključe u proces planiranja i izrade dokumenata Budžeta kako bi se sredstva realno planirala i trošila, namjenski i transparentno. Kako bi se programsko budžetiranje realizovalo u skladu sa Zakonom o Budžetima FBiH i ostalim zakonskim propisima, potrebno je da sve potrošačke jedinice organa uprave (općinske službe) urade pojedinačne programe utroška sredstava, u skladu sa Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 37/24) za tekuće transfere i subvencije kako bi služba za finansije i inspekcijski nadzor mogla pratiti namjenski i transparentan utrošak sredstava iz Budžeta.

Kapitalni transferi (ekonomski kod 615000)

Ukupna izdvajanja za kapitalne transfere su planirana u iznosu od 3.656.000 KM za 2025. godinu dok su projekcije za razdoblje 2026-2028 slijedeće: 4.100.000 KM za 2026. god., 5.000.000 KM za 2027. godinu i 5.500.000 KM za 2028. godinu. Uzimajući u obzir trenutnu ekonomsku krizu praćenu inflacijom (posebno poskupljenjima građevinskog materijala), potrebu za obnovom infrastrukture na teritoriji Općine i uzimajući u obzir dijelom dostavljene zahtjeve korisnika za finansiranje infrastrukturnih projekata iz prošle godine koje je Služba za finansije i inspekcijski nadzor zaprimila od nadležnih Općinskih službi, iznosi za kapitalne transfere su projicirani za period 2026-2028. u većim iznosima od ostvarenja u 2024. godini.

Infrastrukturni i kapitalni projekti kao i razvojni programi koje Općina planira realizovati i implementirati za period 2026-2028. godine nisu navedeni u Nacrtu dokumenta strategije razvoja Općine za period 2011-2020, jer se isti treba revidirati odnosno uraditi novi. Upćenito, najvažniji razvojni programi u budućem dokumentu strategije razvoja Općine trebaju uključiti: Izgradnju infrastrukture sufinansiranjem projekata u nadležnosti javnih preduzeća, podršku razvoju malih i srednjih preduzeća, razvoj poljoprivredne proizvodnje i kreiranje poslovnog okruženja za privlačenje investicija. Općina Bugojno će nastojati da za period od 2026-2028. započne i završi veći dio projekata koji su planirani pod svakim pojedinačnim programom budžetskih korisnika (općinskih službi) i u skladu sa svojim mogućnostima i nadležnostima.

Ukupni kapitalni izdaci (ekonomski kod 820000) se uglavnom odnose na održavanje zgrade Općine, nabavku opreme i infrastrukturne projekte za građevine i mostove koji se vode kao

imovina odnosno stalno sredstvo u računovodstvu Općine a planirani su u iznosu od 490.000 KM za 2025. godinu dok su projicirani od 800.000 KM do 1.200.000 KM za period 2026-2028. godinu.

***Napomena A: Pokriće ostvarenog deficita (ekonomski kod 822000)** se odnosi na neraspoređeni višak prihoda i rashoda koji je planiran u budžetu u iznosu od 300.000 KM za 2025. godinu a projiciran je u iznosu od od 200.000 KM do 350.000 KM za period 2026-2028. godinu, a svrha je pokriće deficita i podmirivanje kratkoročnih obaveza iz proteklih perioda.*

Napomena B: Izdaci za otplate duga (ekonomski kod 823000)

Općina Bugojno nije planirala nova dugoročna zaduženja u 2025. godini dok za razdoblje 2026-2028. nije isključena opcija novog zaduživanja, zavisno od priliva sredstava i infrastrukturnih projekata od vitalne važnosti za dugoročni razvoj općine.

Budžetska potrošnja po funkcionalnoj klasifikaciji (Rashodi po funkcionalnim kategorijama iz Tabele 5)

Iz pregleda rashoda po funkcionalnoj klasifikaciji vidljivo je da se najveći dio sredstava usmjerava prema aktivnostima općih javnih službi (regulisano zakonom) odnosno prema povećanju kvalitete usluga građanima, Općinskom pravobranilaštvu Bugojno, zaposlenju visoke i srednje stručne spreme u organu uprave ali i sudskim troškovima, nabavci opreme i održavanju zgrade Općine. Potrošnja usmjerena prema ekonomskim, stambenim i zajedničkim poslovima je posebno značajna jer je prioritet Općine da kroz izgradnju infrastrukture stvara predušlove za investicije i razvoj ali i da na taj način poticanjem implementacije projekata pomogne lokalnim građevinskim firmama i cjelokupnoj privredi Općine. S druge strane, za period od 2026. do 2028. planira se realna potrošnje za sve aktivnosti u skladu trenutnom inflacijom (poskupljenjima) i sa prilikom ukupnih prihoda Općine kako bi se stabilizirao budžet.

7. Pregled programa aktivnosti budžetskog korisnika, Jedinstvenog organa uprave sa potrošačkim jedinicama, za period 2026-2028. godinu

Strateški cilj budžetskog korisnika, jedinstvenog organa uprave je blagovremeno i potpuno ostvarivanje programskih aktivnosti Načelnika Općine zajedno sa potrošačkim jedinicama odnosno općinskim službama.

Tabela 6. Pregled programa aktivnosti po potrošačkim jedinicama (Načelnik i Općinske službe) za period 2026-2028.

u KM

Lista programa aktivnosti potrošačkih jedinica	Plan za 2025.	Projekcije			Nosioč aktivnosti	Izvor finansiranja
		2026.	2027.	2028.		
1. Program aktivnosti Općinskog Načelnika <u>Obuhvata:</u> troškove plaća i naknada zaposlenih, doprinose, izdatke za materijal i usluge, tekuću rezervu i izdatke za opremu	284.000	350.000	370.000	400.000	Načelnik	Vlastita sredstva
2. Program aktivnosti Stručne službe općinskog vijeća i Načelnika <u>Obuhvata:</u> troškove plaća i naknada zaposlenih, doprinose, izdatke za materijal i usluge (posebno za rad vijećnika i komisija), parlamentarne stranke, izbornu komisiju, nabavku opreme, program utroška sredstava i rekonstrukciju zgrade Općine	1.734.500	1.900.000	2.200.000	2.350.000	Sekretar općinskog vijeća i načelnika	Vlastita sredstva, sredstva sa viših nivoa vlasti, donacije
3. Program aktivnosti Službe za civilnu zaštitu. <u>Obuhvata:</u> troškove plaća i naknada zaposlenih, doprinose, izdatke za materijal i usluge, tekuće transfere po programu utroška sredstava (elementarne nepogode i deminiranje) i nabavku opreme	442.500	480.000	520.000	570.000	Pomoćnik načelnika	Vlastita sredstva, sredstva sa viših nivoa vlasti, donacije

4. Program aktivnosti Službe za privredu, društvene djelatnosti i opću upravu <u>Obuhvata:</u> troškove plaća i naknada zaposlenih, doprinose, izdatke za materijal i usluge, tekuće transfere sa programima utroška sredstava za sport, kulturu, NVO, obrazovanje, poduzetništvo, poljoprivredu, poduzetništvo i ostalo i izdatke za opremu.	6.461.000	7.200.000	7.750.000	8.350.000	Pomoćnik načelnika	Vlastita sredstva, sredstva sa viših nivoa vlasti, donacije
5. Program aktivnosti Službe za urbanizam, građenje, geodetsko-katastarske i imovinsko pravne poslove. <u>Obuhvata:</u> troškove plaća i naknada zaposlenih, doprinose, izdatke za materijal i usluge, kapitalne izdatke i transfere i izdatke za opremu.	639.000	750.000	830.000	870.000	Pomoćnik načelnika	Vlastita sredstva, sredstva sa viših nivoa vlasti, donacije
6. Program aktivnosti Službe za stambeno komunalne poslove, obnovu i razvoj MZ <u>Obuhvata:</u> troškove plaća i naknada zaposlenih, doprinose, izdatke za materijal i usluge, tekuće transfere- po programima utroška sredstava za transfere i subvencije, izdatke za nabavku stalnih sredstava (oprema), kapitalne transfere drugim nivoima vlasti po programima utroška sredstava, kapitalne transfere pojedincima (obnova kuća)	5.711.000	6.530.000	7.300.000	8.350.000	Pomoćnik načelnika	Vlastita sredstva, sredstva sa viših nivoa vlasti, donacije
7. Program aktivnosti Službe za finansije i inspekcijski nadzor <u>Obuhvata:</u> troškove plaća i naknada zaposlenih, doprinose, izdatke za materijal i usluge, tekuće transfere (povrat poreza), izdatke za opremu, otplatu kredita, izdatke za kamate	534.000	620.000	680.000	760.000	Pomoćnik načelnika	Vlastita sredstva, sredstva sa viših nivoa vlasti, donacije
8. Program aktivnosti za pokriće deficita iz ranijih godina za period 2025-2028. godinu (Neraspoređeni višak prihoda i rashoda)	300.000	200.000	350.000	350.000	Općina Bugojno kao jed.organ uprave	Vlastita sredstva
UKUPNO	16.106.000	18.030.000	20.000.000	22.000.000		

Izvor: Služba za finansije i inspekcijski nadzor Općine Bugojno, juni 2025.

Programi aktivnosti svih potrošačkih jedinica-Načelnika i općinskih službi u tabeli 6. čine ukupnu programsku aktivnost jedinstvenog organa uprave. Potrošačke jedinice jedinstvenog Organa uprave odnosno Načelnik i Općinske službe, su dužni da u sklopu navedenih programskih aktivnosti izrade pojedinačne programe koji će obuhvatiti sve tekuće i kapitalne transfere/subvencije pojedincima, udruženjima, javnim preduzećima i ustanovama klasifikovane po funkcionalnim kategorijama iz slijedećih oblasti: Opće javne usluge, odbrana, javni red i sigurnost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine, stambeni i zajednički poslovi, zdravstvo, rekreacija-sport, kultura i religija, obrazovanje i socijalna zaštita.

8. Mjere i preporuke za upravljanje prihodima, primicima, rashodima i izdacima u budžetu Općine Bugojno

Preporuke i mjere za fiskalnu i makroekonomsku politiku Općine za period 2026-2028 :

- Restriktivna politika prema potrošnji budžetskih sredstava posebno u uvjetima ekonomske krize i trenutnom inflacijom (rastom opće razine cijena)
- Budžetska disciplina i jačanje fiskalne odgovornosti korisnika budžetskih sredstava (potrošačkih jedinica; Načelnika, Općinskih službi i svih korisnika tekućih i kapitalnih transfera u Budžetu Općine)
- Priprema za uvođenje trezorskog poslovanja i uspostavljanje efikasnog internog sistema kontrole nad finansijskim poslovanjem Uprave i posebno nadzora nad utroškom sredstava svih korisnika tekućih i kapitalnih transfera
- Jačanje makroekonomske stabilnosti (važna uloga nadležnih službi, privatnog sektora, javnih preduzeća, javnih ustanova i ostalih korisnika budžetskih sredstava)
- Provođenje daljnje reforme javne uprave, javnih preduzeća i javnih ustanova
- Provođenja mjera za poticanje zaposlenosti u javnom i privatnom sektoru
- Uspostava registra imovine i efikasno upravljanje finansijskom i nefinansijskom imovinom Općine
- Poboljšanje naplate poreznih i neporeznih prihoda primjenom zakonskih propisa
- Koordinacija, saradnja i pojačane aktivnosti svih korisnika budžetskih sredstava u prikupljanju javnih prihoda sa svih nivoa vlasti

- Donošenje Odluka i drugih općih i pojedinačnih akata za uređivanje svih oblasti u skladu sa zakonima i nadležnosti Načelnika i Općinskog vijeća.
- Sprovođenje svih zakonskih i podzakonskih akata sa viših nivoa vlasti kao i usklađivanje svih pravnih regulativa općine sa važećim zakonima a koje nisu još uvijek usklađene.

Na osnovu procijenjenog okvira raspoloživih prihoda i prioriteta politika Općine s jedne strane, zatim analize objavljenih dokumenata sa viših nivoa vlasti i finansijskih zahtjeva korisnika Budžeta (djelomično dostavljeni od potrošačkih jedinica-općinskih službi) ovim dokumentom okvirnog Budžeta Općine Bugojno predloženi su prioriteti potrošnje za naredni trogodišnji period, a u skladu s tim i početne gornje granice rashoda korisnika Budžeta za 2026., 2027. i 2028. godinu.

***Napomena:** Ograničavajući faktor za utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda je projicirani okvir raspoloživih prihoda prikazan u tabeli 4. (Projekcija prihoda, primitaka i finansiranja općine Bugojno za period 2026.- 2028. godinu).*

Pripremila:

Služba za finansije i inspekcijski nadzor Općine Bugojno

Broj: 07-11-00828-25

Bugojno, juni 2025. god.

NAČELNIK OPĆINE

Edin Mašić, s.r.